

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 22 грудня 2025 р. №10)

Ректор КНЗ КОР «Київський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів»
Віра РОГОВА
Наказ від 22 грудня 2025 р. № 353

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ: ПРИРОДНИЧА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ»
для вчителів хімії та інтегрованих курсів природничої освітньої галузі**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12 жовтня 2022 року № 904 та у відповідності до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 29 серпня 2024 року № 1225.

Освітня програма враховує основні положення Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р, Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, Державного стандарту профільної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 липня 2025 року № 851, Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 02 серпня 2024 року №1093, типових освітніх програм закладів загальної середньої освіти, Концепції розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти), Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800 та інших нормативно-правових актів.

Мета освітньої програми: розвиток аналітично-оцінювальної компетентності вчителів природничої освітньої галузі

Основні завдання програми:

- ознайомити з особливостями трансформації системи оцінювання в умовах реалізації концепції «Нова українська школа»;
- розвивати вміння здійснювати оцінювання результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу і відповідно до вимог державних стандартів середньої освіти;
- розвивати компетентності, необхідні для створення освітнього середовища, що забезпечує ефективний зворотний зв'язок, сприяє самомотивації, формуванню спроможності учнів до самооцінювання та взаємооцінюванню.

Загальні очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку системи освіти;
- концептуальних засад Нової української школи;
- Державних стандартів базової та профільної середньої освіти: ціннісних орієнтирів документів, мети, компетентнісного потенціалу, наскрізних умінь, вимог до результатів навчання здобувачів освіти у природничій, математичній, технологічній освітніх галузях;
- Концепції розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти): мети, завдань, шляхів реалізації;
- особливостей організації освітнього процесу на засадах особистісно орієнтованого, диференційованого, компетентнісного й діяльнісного підходів;
- функцій, принципів оцінювання;
- форм, методів, видів та інструментарію оцінювання;
- принципів академічної свободи вчителя (викладача) та академічної доброчесності.

Уміння:

- формувати і розвивати в учнів ключові компетентності, критичне мислення, творчість, вміння практичного і творчого застосування здобутих знань;

- добирати форми, методи та інструментарій для організації і проведення оцінювання результатів навчання учнів;
- планувати навчальний поступ здобувачів освіти, відслідковувати його;
- застосовувати до різних видів оцінювання відповідну методику та шкалу, використовувати різні форми оцінювання результатів навчання учнів, дотримуватись визначених законодавством критеріїв оцінювання та розробляти критерії оцінювання різних видів навчальної діяльності, визначати й фіксувати результати навчання.
- розвивати в учнів вміння здійснювати самомотивацію до навчання, аналіз, рефлексію навчальної діяльності та її результативності.
- розвивати в учнів навичку здійснювати самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання.
- забезпечувати зворотний зв'язок з учнями щодо сприйняття, розуміння й засвоєння ними навчального матеріалу
- використовувати методики диференційованого навчання, сучасні інструменти
- оцінювання результатів навчання;
- використовувати безпечне освітнє цифрове середовище для організації освітнього процесу (в умовах очного, дистанційного та змішаного навчання);
- налагоджувати ефективну комунікацію учасників освітнього процесу, створювати комфортні умови для навчання й розвитку;
- користатися перевагами академічної свободи вчителя та дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- планування й упровадження педагогічної діяльності на засадах дитиноцентризму й педагогіки партнерства;
- пошановування загальнолюдських чеснот: людської гідності, поваги до себе й інших людей, справедливості, взаєморозуміння і взаємоповаги, толерантності, відкритості та соціально-політичних цінностей: свободи, демократії, культурного різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність;
- здатність до емпатії;
- засвоєння нових професійних ролей і функцій, адаптування до умов соціуму, що стрімко змінюється;
- розроблення траєкторії власного професійного розвитку й самовдосконалення;
- визначення відповідності власних професійних компетентностей чинним вимогам;
- поцінювання власних професійних здобутків і здобутків педагогічної спільноти, упровадження кращих освітніх практик.

Розробник програми	<i>Сотніченко Ірина Іванівна</i> , доцент кафедри природничо-математичної освіти та технологій КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів», кандидат педагогічних наук
Найменування програми	Освітня програма підвищення кваліфікації «Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти: природнича освітня галузь» для вчителів хімії та інтегрованих курсів природничої освітньої галузі
Мета програми	Розвиток аналітично-оцінювальної компетентності вчителів природничої освітньої галузі
Цільова аудиторія за спеціальністю або за	Учителі хімії ті інтегрованих курсів природничої освітньої галузі закладів загальної середньої освіти

посадою педагогічного працівника	
Обсяг програми	0,5 кредити ЄКТС / 30 год (24 годин – аудиторні, 6 години – самостійна робота)
Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться	<i>Професійні компетентності:</i> А1 Мовно-комунікативна компетентність (А1.1, А1.4); А2 Предметно-методична компетентність (А2.1, А2.2, А2.3, А2.4, А2.5); А3 Інформаційно-цифрова компетентність (А3.1, А3.2, А3.3); Б1 Психологічна компетентність (Б1.1, Б1.2, Б1.3, Б1.4); Б2 Емоційно-етична компетентність (Б2.1, Б2.2, Б2.3); Б3 Компетентність педагогічного партнерства (Б3.1, Б3.2, Б3.3); В1 Інклюзивна компетентність (В1.1, В1.2, В1.3); В2 Здоров'язбережувальна компетентність (В2.1, В2.2, В2.3, В2.4); Г1 Прогностична компетентність (Г1.1, Г1.2); Г2 Організаційна компетентність (Г2.1, Г2.2, Г2.3); Г3 Оцінювально-аналітична компетентність (Г3.1, Г3.2, Г3.3); Д2 Здатність до навчання впродовж життя (Д2.1, Д2.2, Д2.3)
Форма підвищення кваліфікації	очно-дистанційна
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідectво про підвищення кваліфікації
Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	сайт: https://www.kristti.com.ua/

Зміст програми

№ з/п	Назва та зміст навчального модуля	Всього годин	Аудиторні			Самостійна робота
			Лекції	Семінари	Практичні	
Модуль І.		2	2	-	-	-
1.1.	Педагог в системі компетентнісно орієнтованої освіти	2	2	—	—	
Модуль ІІ.		6	4	-	2	-
2.1.	Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах Нової української школи	2	2	—	-	
2.2.	Профільна освіта: реалізація в новій українській школі	2	2	—	—	
2.3.	Підготовка до профільного навчання в базовій середній освіті	2	—	—	2	
Модуль ІІІ.		12	-	2	10	6
3.1.	Сучасні підходи до оцінювання в природничій галузі: як розвивати компетентності	2	—	2	—	

3.2.	Формувальне оцінювання: мета, умови проведення, інструментарій	2	–	–	2	
3.3.	Форми, методи та інструменти оцінювання в природничій освітній галузі	2	–	–	2	
3.4.	Створення компетентнісно орієнтованих завдань з хімії	2	–	–	2	
3.5.	Оцінювання результатів дослідницької діяльності учнів.	2	–	–	2	
3.6.	Застосування штучного інтелекту в системі оцінювання результатів навчання	2	–	–	2	
Модуль IV.		4		2	2	-
4.1.	Настановне заняття. Вхідне діагностування	2		2		
4.2.	Тематична дискусія «Оцінюємо результати навчання: справедливо, об’єктивно, неупереджено, незалежно, недискримінаційно та доброчесно»	2	–	–	2	

Зміст тем заняття

Модуль I.

1.1. Педагог в системі компетентнісно орієнтованої освіти

Виклики сучасного суспільства системі освіти. Основні принципи освіти XXI століття.

Зміна пріоритетів в освітньому процесі від накопичення знань до розвитку життєвих навичок – ключових компетентностей. Вчитель – агент змін: коуч, фасилітатор, тьютор, модератор в індивідуальній освітній траєкторії дитини. Вимоги до педагога Нової української школи.

Модуль II.

2.1. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах Нової української школи

Основні ідеї та принципи НУШ. Аналіз впливу освітньої реформи НУШ на зміни в педагогічній практиці. Ключові аспекти професійного розвитку в умовах НУШ. Роль педагога у процесі реформування освіти. Визначення інструментів та методів професійного розвитку педагогів. Перспективи професійного розвитку вчителів в контексті НУШ.

2.2. Профільна освіта: реалізація в новій українській школі

Зміна пріоритетів сучасної школи: від предметоцентризму до дитиноцентризму, від процесу навчання до результату навчання, формування компетентностей, потрібних для успішної самореалізації в суспільстві. Специфічні функції закладу освіти в умовах реалізації завдань профільної освіти. Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів освіти.

Організація освітнього процесу в академічному ліцеї. Два рівня вивчення освітньої галузі: основний (базовий) і поглиблений (профільний). Гнучкість структурування освітньої та навчальних програм, гнучкий та варіативний зміст освіти. Сучасне освітнє середовище. Академічний ліцей як мотивувальний осередок, який відкриває перед учнівством широкі можливості для особистісного та професійного розвитку.

2.3. Підготовка до профільного навчання в базовій середній освіті

Система педагогічної, психологічної, інформаційної та організаційної підтримки учнів базової школи, яка сприяє їх самовизначенню. Мета, завдання і зміст підготовки до профільного навчання в базовій середній освіті. Етапи проведення. Структура і форми реалізації. Напрями роботи з підготовки до профільного навчання в базовій середній освіті: інформаційний, психологічний, діяльнісний. Критерії визначення готовності учнів до вибору профілю навчання.

Модуль III.

3.1. Сучасні підходи до оцінювання в природничій галузі: як розвивати компетентності

Оцінювання результатів навчання як етап освітнього процесу. Функції і принципи оцінювання. Система оцінювання, яка сприяє реалізації компетентнісного підходу до навчання. Вплив оцінювання на мотивацію учнів. Три базові компоненти оцінювання: оцінювання для навчання (формувальне оцінювання); оцінювання навчання (підсумкове оцінювання); оцінювання як навчання (самооцінювання).

3.2. Формувальне оцінювання: мета, умови проведення, інструментарій

Формувальне оцінювання як ключовий інструмент реалізації компетентнісного підходу в освітньому процесі Нової української школи. Теоретичні засади формувального оцінювання, його принципи, функції, інструментарій та місце в системі оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

3.3. Форми, методи та інструменти оцінювання в природничій освітній галузі

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державних стандартів середньої освіти. Групи результатів як основа для планування освітнього процесу та формування критеріїв оцінювання. Зворотній дизайн. Добір методів збирання інформації про навчальний поступ учня/учениці. Застосування різноманітних інструментів оцінювання.

3.4. Створення компетентнісно орієнтованих завдань з хімії

Засади оцінювання в Новій українській школі. Як оцінювати не тільки знання, а й навички, уміння та ставлення, використовуючи компетентнісно орієнтовані завдання. Складові компетентнісно орієнтованого завдання. Алгоритм створення компетентнісно орієнтованого завдання за групами результатів ДСБСО

3.5. Оцінювання результатів дослідницької діяльності учнів

Оцінювання за першою групою результатів природничої освітньої галузі ДСБСО на засадах компетентнісного підходу. Мета, методи та інструментарій оцінювання дослідницької компетентності учнів. Добір завдань. Рубрики для оцінювання.

3.6. Застосування штучного інтелекту в системі оцінювання результатів навчання

Можливості використання штучного інтелекту (ШІ) у професійній діяльності. Приклади інструментів ШІ для створення матеріалів, проведення оцінювання. Популярні сервіси, питання академічної доброчесності, безпеки даних та етики. Практичні поради щодо інтеграції ШІ в освітній процес і підвищення якості навчання.

Питання для самостійного опрацювання

1. Вчитель як фасилітатор, коуч, модератор: нові ролі та функції в освітньому процесі.
2. Забезпечення учням високого ступеня пізнавальної самостійності в освітньому процесі нової української школи.
3. Організація навчання як дослідження.
4. Новий освітній простір: безпечність та безперешкодність.
5. Сутність особистісно-орієнтованого підходу.
6. Як створити середовище, у якому учні вчать вчитися.
7. Діджиталізація освітнього процесу і оцінювання.
8. Роль автономії вчителя в організації оцінювання.
9. Як оцінювання сприяє навчанню (assessment for learning)
10. Найбільш ефективними інструменти формувального оцінювання.
11. Зворотний зв'язок, що підтримує навчання.
12. Спланувати урок з урахуванням формувального оцінювання.
13. Як залучати учнів до розроблення критеріїв оцінювання?
14. Форми зворотного зв'язку, які є найбільш ефективними для батьків.
15. Роль педагогічного партнерства в процесі оцінювання.
16. Розробити три компетентнісно орієнтованих завдання за групами результатів.
17. Що я хочу змінити або вдосконалити у власній системі оцінювання

Список використаних та рекомендованих джерел

1. Берендєєв С., Косенчук Ю., Лисогор Л. Сучасні підходи і технології Нової Української школи: компетентнісно орієнтовані завдання як засіб формування ключових компетентностей: навчально-методичний посібник. Випуск 2. Київ, 2023. 145 с.
2. Бобкова О.С. Хімія – це цікаво! : навч. посіб. для 7-11 класів загальноосвітніх навч. закл. Київ: УОБЦ «Оріон», 2019. 72 с.: іл.
3. В. Кремінь Про «Дитиноцентризм» або Чому освіта України потребує структурних змін. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/pro-ditinoctrizm>
4. Державний стандарт базової середньої освіти URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
5. Державний стандарт профільної середньої освіти URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-%D0%BF#Text>
6. Драйден Г., Вос Д. Революція в навчанні. Львів: Літопис, 2005. 542 с. URL: <http://www.bookland.com/download/9/97/97392/sample.pdf>
7. Збірник завдань для розвитку природничо-наукової компетентності учнів у вимогах PISA. Частина 1. Київ : Педагогічна думка, 2023. 114 с.
8. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://bit.ly/3Fjy05x>. Дата перегляду: 30.11.2022.
9. Концепція розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/960-2020-%D1%80#Text>
10. Коханова О. Психологія партнерської взаємодії в освіті: навч.-метод. посіб. К.: Вид-во ПП Щербатих О.В., 2011. 104 с.
11. Методичний посібник “Як оцінювати в НУШ?” URL: <https://chatgpt.com/c/69483131-eb70-832b-a263-8a1309bce0b5>
12. Нова Українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи URL: <http://mon.gov.ua/Новини%202016/12/05/konczepczyia.pdf>
13. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. H.M. Bibik. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
14. Оцінювання в НУШ: нормативне та методичне забезпечення URL: <https://naurok.com.ua/post/ocinyuvannya-v-nush-normativne-ta-metodichne-zabezpechennya>
15. Пометун О.І. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посібник. Київ, 2020. 104 с.
16. Природнича освітня галузь: підсумкове оцінювання URL: <https://naurok.com.ua/post/prirodnicha-osvitnya-galuz-pidsumkove-ocinyuvannya>
17. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 вересня (№178-179). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
18. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти». URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>
19. Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia>
20. Система оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до державних стандартів початкової, базової та профільної середньої освіти URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/gromadske-obgovorennia/2025/10/27/na-obgovorennia-1.pdf>